

НЕЗАЛЕЖНА МЕДІЙНА РАДА

Рішення № 74

Щодо скарги ВГО «Журналісти проти корупції» на статті ГО «Інститут масової інформації» (ІМІ): «Поліція має відреагувати на продаж журналістських посвідчень – Оксана Романюк» та ГО «Детектор медіа» (ДМ): «Журналісти проти корупції продовжують торгувати посвідченням журналіста»

м. Київ

«11» січня 2021 р.

1. 8 грудня 2020 року до Незалежної медійної ради (НМР) надійшла скарга голови ВГО «Журналісти проти корупції» С. Кота від 5 грудня 2020 року №05/12/20-АА-2 з проханням надати правовий висновок щодо статей ГО «Інститут масової інформації» (ІМІ): «Поліція має відреагувати на продаж журналістських посвідчень – Оксана Романюк» та ГО «Детектор медіа» (ДМ): «Журналісти проти корупції продовжують торгувати посвідченням журналіста». Зокрема, у скарзі зазначається, що в статті містять неправдиву та недостовірну інформацію, що є умисною фальсифікацією доказів (створення штучних доказів) з метою ініціювання притягнення завідомо невинної особи до кримінальної відповідальності, що є складом злочинів, передбачених статтями 372 та 383 Кримінального кодексу України. Також у скарзі посилаються на те, що доказів про незаконну діяльність ВГО «Журналісти проти корупції» в статтях не наведено, а вказана інформація спрямована виключно на дискредитацію скаржника.

В ході аналізу скарги та наданих матеріалів встановлено таке.

Обвинувачення скаржника в умисній фальсифікації доказів є необґрунтованим, адже обидва матеріали містять скріншоти та цитати безпосередньо з ресурсу ВГО «Журналісти проти корупції» та гіперпосилання на кожне твердження про факт. Свою позицію медіа (ІМІ та ДМ) також обґрунтовують висновком Комісії журналістської етики від 2017 року.

Порушення статті 372 Кримінального кодексу України відсутнє. Ця норма має спеціального суб'єкта вчинення злочину - слідчого, прокурора чи іншу особу, уповноважену на притягнення до відповідальності за вчинення злочину. Суб'єкти оскарження не належить до таких уповноважених осіб.

Порушення статті 383 Кримінального кодексу України відсутнє. Завідомо неправдиве повідомлення про вчинення злочину передбачає усвідомлення особою відсутності у діях

обвинуваченого складу правопорушення, а також - відсутність будь-яких фактичних підстав вважати, що таке правопорушення могло бути скоєним означеною особою. У цьому випадку, фактичні підстави для кваліфікації дій ВГО "Журналісти проти корупції" як неправомірних існували й були викладені медіа у матеріалах (скріншоти та посилання на сайт, посилання на висновок Комісії журналістської етики).

Водночас критика з боку медіа, яка спрямована на журналістські організації є захищеною правом на свободу вираження поглядів. Так, в справі [Urbino Rodrigues v Portugal](#) Європейський суд з прав людини (ЄСПЛ) розглянув заяву редактора газети, який був оштрафований за наклеп щодо іншого журналіста, описавши, що він використовує методи "мафіозного стилю" і навмисно опускає деякі факти. Суд зазначив, що журналісти у своїй діяльності виконують суспільно значущу функцію, а тому межі критики такої діяльності є ширшими, ніж стосовно приватної особи. У цьому випадку, аналогічним чином, висловлювання пані Романюк та тези, оприлюднені медіа, є нічим іншим, як критикою суспільно значущої діяльності (крім тих, які є безпосереднім покликанням на першоджерело - ресурс ВГО "Журналісти проти корупції"), а тому вони **не можуть бути кваліфіковані як поширення недостовірної інформації**.

Спростування публікується лише у випадку, якщо редакція не може надати доказів правдивості тверджень. Враховуючи, що вся інформація у матеріалах ДМ та ІМІ була підтверджена скріншотами та гіперпосиланнями на першоджерела - достатня кількість доказів була наявна. Крім того, відповідно до статті 30 [Закону України "Про інформацію"](#) оціночні судження не можуть бути предметом спростування. У таких випадках можна вимагати лише право на відповідь чи право на власне тлумачення справи. Жодної такої вимоги з боку представників ВГО "Журналісти проти корупції" зі скарги не вбачається.

2. Оскільки в складі членів НМР є представники ІМІ та ДМ, голосування по справі відбувалось з урахуванням пункту 8-1 Положення про НМР (потенційний конфлікт інтересів).

3. Незалежна медійна рада, розглянувши скаргу *prima facie* не вбачає порушень з боку означених медіа, а тому визнає скаргу неприйнятною.

Результати голосування: «За» – 9;
«Проти» – 0;
«Утримуюсь» – 4.

Голова Незалежної медійної ради

А. Черевко

Секретар Незалежної медійної ради

П. Моїсєєв